

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/8/2018
Identifikačné číslo spisu: 1514202754
Dátum vydania rozhodnutia: 22.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1514202754.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Boledovičom, so sídlom Úzka 578/4, 900 41 Rovinka, proti žalovanému: OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie zmenkovej sumy 3.903,58 eur s príslušenstvom a odmenou 13,01 eur zo zmenky, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/387/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 28. augusta 2017, č. k. 1CoZm/33/2017-215, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo dňa 16.01.2017, č. k. 1CbZm/387/2014-167 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým súd prvej inštancie ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz zo dňa 03.06.2014, č. k. 1Zm/108/2014-19 a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že na žalobcu prešli nepretržitým radom indosamentov všetky zmenkové práva, vrátane práva vyplniť blankozmenku. Žalovaný ako indosant opomenul svoj garančný záväzok za zmenku vylúčiť, preto kroky žalobcu boli len oprávneným výkonom jeho práva k zmenke. Žalovaný nepreukázal, že žalobca pri nadobúdaní zmenky konal vedome na jeho škodu. Žalovaný zmenku rubopisoval bez vylúčenia garančného účinku a následné rubopisy kopirovali spôsob prevodu zavedený prvým indosantom. V snahe následne napraviť svoje pochybenie žalovaný nedôvodne tvrdil škodlivé, či šikanózne správanie žalobcu, a preto kauzálne námietky neboli účinné.

3. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ktoré predložil žalovaný, odvolací súd uviedol, že najvyšší súd posúdil dovolanie žalovaného v inej veci ako prípustné z

procesných dôvodov - pre nedostatočné odôvodnenie rozsudku.

4. Odvolací súd skonštatoval, že záväzok žalovaného vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý vyhotovil bez vylúčenia garančného účinku. Žalovanému nepatrí právna ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže v spore nevystupuje v postavení spotrebiteľa.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 24.10.2017 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 03.06.2014, č. k. 1Zm/108/2014-19 zruší. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

6. Žalovaný namietal nepripustenie jeho kauzálnych námietok pre nesprávne právne posúdenie vedomého konania žalobcu na jeho škodu, pretože už v čase nadobudnutia zmenky zjavne vedel, že si bude môcť voči nemu uplatniť zmenku. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 5MOBdo/4/2009, 2OBo/87/2009 a 2OBo/17/2009. Podľa žalovaného malo z vykonaných dôkazov vyplývať, že žalobca sa dopustil pri nadobúdaní zmenky vedomého konania na jeho škodu v zmysle ustanovenia čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej aj „ZZŠ“), a preto kauzálne námietky boli prípustné. Odvolací súd žiadnym spôsobom nezohľadnil tvrdenia, podľa ktorých zmenka nemá žiadnu kauzu, keďže žalobca si prostredníctvom zmenky uplatňuje právo na kompenzáciu nevyožiteľnosti pohľadávok voči úverovým dlžníkom žalovaného, hoci takéto právo nemá.

7. Dovolateľ uviedol, že ZZŠ je lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku (ďalej len „OZ“), avšak čl. I § 17 ZZŠ nepredstavuje lex specialis k § 3 OZ. Vedomé konanie na škodu dlžníka sa posudzuje podľa čl. I § 17 ZZŠ z hľadiska subjektívneho vzťahu nadobúdateľa zmenky k prevodu zmenky v čase jej nadobudnutia a šikanózný výkon práva podľa § 3 OZ sa posudzuje z hľadiska objektívnej spoločenskej prijateľnosti takéhoto konania. Čl. I § 17 ZZŠ predstavuje dodatočný prostriedok ochrany pred nepoctivým nadobúdateľom zmenky, ktorý pôsobí nad rámec § 3 OZ, a nie namiesto neho. Pritom odkázal na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 1735/07, III. ÚS 72/2010 a III. ÚS 341/07, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1OBo/59/2010 a rozhodnutia súdov Českej republiky.

8. Žalovaný namietal aj skutočnosť, že odvolací súd namiesto toho, aby posúdil zmenku ako spotrebiteľskú, skonštatoval, že stranou sporu nie je spotrebiteľ a spotrebiteľskou zmluvou sa vôbec nezaoberal. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2OBo/19/2014 má pritom podľa dovolateľa vyplývať, že súdy sú ex offio povinné zaoberať platnosťou zmenky ako zmenky „spotrebiteľskej“.

9. V bode VI. dovolania označenom ako „Záverečný návrh žalovaného na rozhodnutie odvolacieho súdu“, žalovaný zhrnul, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za ústavne nekonformný, nezákonný a nespravodlivý, keď nesprávne a nezákonne nepripustil kauzálne námietky žalovaného a ani na spor neaplikoval novelizované znenie § 17 ZZŠ o zmenke, ktorá vznikla na základe spotrebiteľskej zmluvy. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu žalovaný považuje zároveň za nezákonný a nepreskúmateľný podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., keď ignoruje doterajšiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, vrátane záverov zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu, ako aj zásadné závery spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo dňa 20.10.2015 (č. R 93/2015 - poznámka odvolacieho súdu), súčasne závery z nálezů Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. IV. ÚS 457/2010.

10. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu (zo 04.12.2017 na č. l. 243 spisu), dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu odmietol. Výslovil názor, že odvolací súd neznemožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. S odkazom na uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 06.03.2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017 má žalobca za to, že uznesenia najvyššieho súdu uvádzané žalovaným, nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Žalobca má za to, že

súd prvej inštancie vykonal všetky potrebné dôkazy, tieto jednotlivo, ako i vo vzájomnej súvislosti vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým zisteniam, na základe ktorých vydal rozsudok, ktorý považuje žalobca za vecne aj formálne správny a s jeho názorom sa stotožňuje.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, konajúca zamestnancom s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p.) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

12. Žalovaný v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Už v uznesení z 21. augusta 2018, sp. zn. 3Obdo/42/2018 najvyšší súd uviedol, že „ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť“. Na predmetnom právnom názore zotrváva dovolací súd aj v rozhodovanej veci a nevidí dôvod, aby sa od neho odklonil.

13. Prípustnosť dovolania je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom dovolateľ je povinný ním tvrdený odklon v dovolaní preukázať. Naopak prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), alebo všeobecné tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

14. Dovolací súd zároveň konštatuje, že dovolacie námietky sú totožné s námietkami, ktoré boli už predmetom dovolacieho prieskumu v skorších uzneseniach najvyššieho súdu (viď napr. 3Obdo/15/2017, 1Obdo/12/2018, 3Obdo/1/2018, 3Obdo/11/2018, 4Obdo/21/2018 a 5Obdo/4/2018), a závery v nich vyslovené sú aktuálne aj v rozhodovanej veci.

15. Pokiaľ ide o uznesenia sp. zn. 1Obdo/4/2013 a sp. zn. 2Obdo/19/2014 - na ktoré poukazoval dovolateľ - dovolací súd uvádza, že predmetnými uzneseniami boli zrušené rozsudky krajského súdu z procesných dôvodov pre ich nedostatočné odôvodnenie. Uvedené rozhodnutia nepredstavujú rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré by mali riešiť právnu otázku, od ktorej sa mal odvolací súd podľa dovolateľa odkloniť. V tejto časti tak dovolanie nie je odôvodnené spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 C. s. p.

16. Osobitne k námietke, v zmysle ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním predloženom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že predmetné rozhodnutie nemalo pre odvolací súd kasačnú záväznosť, keďže nebolo vydané v rozhodovanej veci, a ani precedenčnú záväznosť, keďže neprestavuje ustálenú rozhodovaciu prax, a ani nebolo prijaté ako judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

17. Tvrdenie žalovaného, že najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil právny záver týkajúci sa charakteru zmienek indosovaných žalovaným, je nesprávne a zavádzajúce. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd nad rámec dôvodov pred zrušením rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (nedostatok odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku) uviedol iba svoj názor, že sa mu z obsahu spisu javí, že môže ísť o spotrebiteľskú zmenku. Najvyšší súd však v danom rozhodnutí neuviedol právny záver, že sa jedná o spotrebiteľskú zmenku, z akých dôvodov dospel k záveru o spotrebiteľskej zmenke a aké to vyvoláva právne následky.

18. K argumentácii dovolateľa, v ktorej namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí dovolacieho

súdu sp. zn. 1Obdo/59/2010 a sp. zn. 5MOBdo/4/2009, resp. od stanoviska č. R93/2015, najvyšší súd konštatuje, že ani v tejto časti dovolanie žalovaného nespĺňa požiadavky podľa ustanovenia § 432 ods. 2 C. s. p. Dovolateľ zákonom predpísaným spôsobom nevymedzil, v čom považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne vo vyriešení tej-ktorej právnej otázky významnej pre rozhodnutie vo veci samej a ani neuviedol, ako mal odvolací súd podľa jeho názoru nastolenú právnu otázku správne riešiť.

19. Pokiaľ dovolateľ namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí zahraničných súdov, resp. Ústavného súdu Slovenskej republiky, zákon viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. v písm. a/ a c/ výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho, argumentácia inými rozhodnutiami môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., avšak nemôže byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ (alebo písm. c/) C. s. p.

20. Rovnaký záver platí pre časť dovolania, v ktorej žalovaný namietal odklon od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/17/2009 a 2Obo/87/2009, ktoré vydal najvyšší súd ako súd odvolací. Odkázaním na rozhodnutia odvolacieho súdu tak dovolateľ neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť a zaujať iný právny názor. Žalovaný preto ani v tejto časti nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p.

21. Najvyšší súd tak vzhľadom na vyššie uvedené dovolanie žalovaného podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.